

*Консультація для батьків
«Причини ліворукості й
основні нюанси,
які повинні врахувати батьки,
навчаючи малят»*

Ваша дитина бере іграшки лівою рукою? Тільки за її допомогою вона хоче їсти і малювати? Не засмучуйтеся, швидше за все, вона просто шульга, як і приблизно 15% населення Землі.

Ще зовсім нещодавно ліворуких намагались переучувати. Наші батьки, бабусі й дідусі пам'ятають випадки, коли таких дітей насильно примушували писати правою рукою. Проте в даний час науково

доведено, що таке переучування негативно впливає на розвиток дитини. Надалі в неї можуть виникати проблеми з концентрацією уваги, пам'яттю, читанням, письмом і навіть вимовою (заїкання), у тому числі у вигляді таких

порушень, як дисграфія (порушення письма), дислексія (порушення процесу читання) та дізорфографія (стійке порушення здатності застосовувати орфографічні правила при написанні завдань або свого мовного задуму).

Усе це відбувається внаслідок надмірних і невиправданих перевантажень півкулі мозку, яка за своєю природою не є домінуючою. До того ж це ще й зайвий стрес для дитини, який з часом здатний призвести до зниження самооцінки.

Тим часом володіти лівою рукою – це ж зовсім непогано, у ліворуких просто «інший задум організму» щодо принципу своєї роботи. У багатьох культурах лівші сприймалися і сприймаються дуже добре. Стародавні інки навіть поклонялись їм. А в північній Америці індіанське плем'я Зуньої вірило, що ліворукі люди приносять щастя. Стародавні божества вважались шульгами, а лікарі та чаклуни завжди зображувалися тримаючи атрибути своєї професії в лівій руці.

Ліворукість – звідки вона береться?

Ліворукість є результатом домінування в головному мозку правої півкулі, унаслідок чого ліва частина тіла стає більш ефективною. Ліворукість, названа також лівосторонньою латералізацією, найчастіше успадковується генетично. До рідкісних належать випадки, коли вона є результатом пошкодження або слабого розвитку лівої півкулі мозку. Право- або ліворукість є тільки однією з ознак домінування однієї половини тіла над іншою. Щоб точно визначити домінуючу півкулю, треба перевірити всі парні органи – очі, вуха, ноги. Буває, що дитина лівша, але «правоножна» або «правоглазна», і це називається змішаною латералізацією, що може передбачати деякі труднощі.

Коли з'являється ліворукість і як її розпізнати?

Уже однорічні діти проявляють тенденцію до частого використання певної руки. На даному етапі єдине, що ви можете зробити, це спостерігати. У більш пізньому віці переважання стане більш помітним. Практично протягом двох років формується право- або ліворукість, і коли дитина досягає віку 4–5-ти років, це стає очевидним.

Як нам у домашніх умовах визначити, чи є дитина ліворукою? Дайте відповіді на такі запитання:

- Якою рукою дитина їсть?
- Якою рукою розчісується?
- Якою рукою чистить зуби?
- Якою рукою бере предмети?
- Якою рукою ставить кубики?
- Якою рукою кидає й ловить предмети?

Ваша дитина лівша? Будь ласка, не переживайте й не намагайтесь переучувати її на праву руку, це принесе більше шкоди, ніж користі. Якщо немає проблем з моторикою, вам навіть не знадобиться жодного візиту до фахівця. Але якщо в дитини є труднощі у навчанні письма, малювання, то, ймовірно, вам усе-таки необхідно буде отримати педагогічну або психологічну консультацію. У ході дослідження малюк пройде ряд стандартних тестів, що дозволяють визначити латералізацію рук, ніг, очей, вух. Можливо, дитині запропонують певні вправи (які треба буде виконувати у школі або індивідуально

вдома).

Як допомогти ліворукій дитині?

Світ правшів іноді накладає справжні труднощі на ліворуких дітей, тому дуже важливо допомогти їм адаптуватися. Створення атмосфери прийняття та розуміння можливих труднощів, мотивація на працю й заняття, зокрема, на додаткові компенсаційні вправи, – це основні завдання для батьків.

У період дошкільного віку дуже важливо, щоби батьки підготували дитину до ролі учня, забезпечуючи їй особисту участь у всіх відповідних заходах. Необхідно щодня читати дітям книги, заохочувати різні ігри, стимулюючи уяву, розвиваючи мислення й мову; разом пізнавати світ і природу, залучати малюків у заняття, які вимагають безпосереднього використання рук. Пам'ятайте, що про вашого маленького шульгу необхідно буде попередити вихователя та вчителя, щоб вони змогли підготувати відповідне робоче місце для дитини.

Учимося писати та малювати

Діти, які тільки починають навчання у школі, приходять уже з наявністю базових рухових навичок, необхідних для подальшого розвитку каліграфічного написання слів. Тому, щоб допомогти вашій дитині-шульзі навчитись писати, необхідно насамперед підготувати для неї робоче місце та врахувати такі нюанси:

- світло повинно падати на стіл із правої сторони;
- дитина повинна сидіти з лівого боку робочого столу/парти;
- у дитини повинно бути спеціальне шкільне приладдя для шульг;
- спочатку дитина повинна навчитись писати олівцем.

Також у процесі навчання необхідно звернути увагу на:

- правильне захоплення ручки або олівця – їх слід тримати трьома пальцями: між великим і середнім пальцями, а вказівним пальцем натискати на олівець зверху, при цьому інший кінець олівця повинен бути спрямований до лівого плеча;
- положення зошита й руки – зошит повинен лежати зліва від осі тіла дитини (ліва рука під час письма наближається до осі тіла) по діагоналі, його верхній лівий кут повинен бути спрямований до верхньої частини стільниці;
- відповідне положення тіла – ноги впевнено стоять на підлозі, повністю торкаючись його всією поверхнею стопи, спина пряма;

- під час письма пальці повинні знаходитись нижче рядка.

При навчанні письма та малювання важливо, щоб дитина використовувала письмове приладдя, безпосередньо призначене для ліворуких. На нашому ринку можна зустріти товари різних зарубіжних компаній – ручки (наприклад, фірм «Pelikan Junior», «Stabilo» та ін.), олівці (Faber Castell, Stabilo та ін.). Вони підходять для дітей з ергономічної точки зору – з урахуванням сили дитини та кривизни долоні, а фактура матеріалу, з якого виготовлені вироби, покликана сприяти впевненому захопленню.

І остання порада: найголовніше – мотивуйте дитину та підтримуйте її. Постарайтеся зробити так, щоб можливі невдачі в навчанні не стали причиною стресу чи небажання вашого малюка осягати новий навчальний матеріал. Зробіть усе, щоб із вашої дитини виросла впевнена в собі доросла людина.

Ліворукість набирає популярність

Ви повинні знати, що в останні роки кількість людей, визнаних шульгами, зростає. Ідучи назустріч їхнім потребам, виготовляється все більше й більше предметів побуту. У багатьох країнах створюються спеціальні магазини для ліворуких, в яких можна придбати адаптовані шкільне приладдя й різні інструменти. На численних форумах і сайтах створюються спільноти ліворуких. Педагогів навчають праці з дітьми, які пишуть лівою рукою. В Англії навіть був створений міжнародний клуб шульг, який установив 13 серпня Міжнародним днем шульги. Тож неодмінно привітайте в цей день вашого малюка й вірте в його успіх!